

FALSE NOTEN

Hans Laurentius

Valse noten

**FILOSOFISCHE FRAGMENTEN III -
OBSERVATIES BETREFFENDE
HET MENSELIJKE DIER**

BOEK 1

2022

Hans Laurentius
Valse noten - Boek 1

ISBN 9789464653724

© 2022 Hans Laurentius
www.hanslaurentius.nl

Omslag ontwerp, lay-out, foto en feedback
Onze Ontwerpster, Kasia Wozniak
www.onzeontwerpster.nl

Redactie en feedback
Cecile Poels

Last minute check
Petra Geluck

Alles uit dit boek mag zomaar zonder specifieke toestemming van de auteur vermenigvuldigd en verspreid worden mits voorzien van bronvermelding (naam auteur en titel boek) maar natuurlijk niet voor commerciële doeleinden – al zal dat laatste ook vast niet meevallen. :) Wil je op genoemde wijze een tekst uit dit boek of een ander schrijfsel van me gebruiken in een workshop of zo: no problem.

Valse noten: een openingsalvo

Trigger warning

Beware. This is me, *caring*...

Hans Laurentius – *Valse noten*

‘Overtuigingen zijn gevaarlijker tegenstanders
van de waarheid dan de leugen.’

‘De mensheid ziet liever gebaren dan dat men argumenten hoort.’

Friedrich Nietzsche – *Menselijk, al te menselijk & De vrolijke wetenschap*

‘... het primaire en meest brandende probleem was voor mij nooit de
staat, de maatschappij of de kerk, maar de enkeling, de persoonlijkheid,
het eenmalige, niet gestandaardiseerde individu.’

Hermann Hesse

‘Waar men ook maar mensen tegenkomt, ze vertonen altijd de
eigenschappen van een wezen dat is gedoemd tot surrealistische
inspanningen. Wie op zoek gaat naar mensen, zal acrobaten vinden.’

Peter Sloterdijk

‘Welke verklaring we ook geven voor ons verdriet,
de oorzaak is maar al te vaak eigenbelang en ijdelheid.’

-

‘Wie zwak is kan niet oprecht zijn.’

Francois de La Rochefoucauld – *Maximen*

‘Mensen zeggen: “Ik herken me niet in dit boek.
Er zijn geen boeken over mensen zoals ik”.
Maar een boek hoeft geen spiegel te zijn, een boek is een deur!
Boeken maken je wereld *groter*.’

Fran Lebowitz – *Pretend it's a city*

‘Wie altijd bang is om het verkeerde te zeggen of te doen,
bijvoorbeeld uit vrees om wie dan ook te kwetsen,
zal nooit iets zeggen of doen wat van enige betekenis is.
Laat staan dat zo iemand grappig, interessant of verfrissend kan zijn.
Sloterdijk zei niet voor niets:
“Dat wat geen satire kan verdragen is vals.”’

Hans Laurentius – *Valse noten* - Boek 2

‘Wat wij doen wordt nooit begrepen,
doch altijd slechts geprezen of gelaakt.’

Friedrich Nietzsche – *De vrolijke wetenschap* - # 264

‘Als iemands belachelijke kant nooit aan het licht is gekomen,
is er niet goed naar gezocht’.

Francois de La Rochefoucauld – *Maximen*

‘Alleen geestelijk onvolgroeide kleuters willen een gelukkig leven.’

Hans Laurentius – *Valse noten* - Boek 2

‘We’re all strange inside.
We learn how to disguise our differences as we grow up.’

E. Annie Proulx – *The shipping news*

‘Niets is op zichzelf belangrijk of onbelangrijk:
het is wat mensen ervan maken.’

Theodore Dalrymple – *Het mes ging erin*

‘Never underestimate the meanness in people’s souls...
Even when they’re being kind... especially when they’re being kind.’

Alice Munro

‘Humans are like other animals.
A good life is *not* shaped by their feelings.
Their feelings are shaped by how well they have realized their nature!’

John Gray - *Feline Wisdom*

Welcome to Reality! *Ha, ha, ha, ha...*

David Bowie – *Reality* 2003

Voorwoord

Aangezien er al voldoende woorden gepresenteerd worden in dit boek, hou ik het hier kort. De serie *Valse noten* begon te ontstaan in het begin van 2020 terwijl *De Tao van Hans* nog afgerond diende te worden, een aantal ervan vonden hun weg nog in dat boek, waar dat toepasselijk leek. *Valse noten* is een op zichzelf staand project, maar tevens te zien als voortzetting van *Aan de leiband, of je eigen pad?* en *Tao*.

Aangezien er tot nu toe zo'n dertienhonderd noten geschreven werden, is besloten het u in de vorm van twee afzonderlijke boeken aan te bieden, anders zou het gewoonweg te omvangrijk worden.

Dit project bestaat uit allerlei verschillende schrijverijen. De kortste noten bestaan uit slechts één zin, andere vormen zich tot aforismen terwijl de langste teksten uitlopen tot een soort essay – en ze kunnen overal over gaan. Ze benaderen soms meerdere malen een bepaald thema, soms vanuit een net andere hoek, soms vanuit een voortgeschreden of aanvullend perspectief, of omdat ik het leuk vind. Het is immers een soort uit de hand gelopen notitieboek en dus een vrije vorm van hardop denken, zo u wilt.

Zoals ik reeds in mijn vorige twee boeken aanhaalde: de teksten zijn vooral 'tussenstanden'; een collectie noties, observaties, kritische noten, vragen, stellingen, gedachten en op- of aanmerkingen.

En dus niet per se eindconclusies.

Het boek is vooral een weerslag van hoe dit ventje zoal naar de mens en diens wereld kijkt op basis van wat hij zoal meent te weten en op basis van wat hij hoort, leest, beleeft, observeert, en aldus zijn aandacht trekt en hem tot nadenken, lachen of een gevoel van irritatie of verwondering aanzet. En dus tot schrijven. Hopelijk is het ook een motivatie om zelf anders of vrijer te leren kijken en denken, en wellicht een mogelijkheid wat kennis

op te doen. Bovendien vind ik delen fijn, ook in de hoop dat het u goeddoet natuurlijk.

Een kleine aanrader nog: lees er niet te veel achtereen, en sta uzelf toe af en toe ergens bij stil te staan – misschien vooral bij die noten die u niet aanstaan...

Enne, lees het bij voorkeur tweemaal. De tweede keer zal de, wellicht vreemdsoortige, samenhang zich als vanzelf verduidelijken.

Oké, genoeg, laat die noten nu maar voor zichzelf spreken.

Hug, h.

Heijen, augustus 2022

-1 *Inleiding.* - Dit zijn observaties en notities van een perspectivistische, sceptische, realistische en betrekkelijk vrolijke pessimist, die reeds 25 jaar met mensen werkt, zo'n 40 jaar min of meer bewust naar binnen en al langer om zich heen kijkt, die z'n hele bewuste leventje lang tamelijk veel leest, het nodige heeft meegemaakt (ook wat onnodige dingen, zeg maar), en sinds lang niet bang meer is voor 'waarheden' of het verliezen van illusies of voor de afgrondelijkheid van het bestaan.

In de praktijk gaat deze dwaze aardling overigens meestal tamelijk geduldig, aandachtig én behoorlijk welwillend - maar ook zo eerlijk mogelijk - met andere dieren (inclusief de mens) om... hij eet ze trouwens liever niet. Overigens acht ik het bekend dat u in wezen altijd uzelf leest, wat u ook leest, zoals iemand eens zo treffend zei. Of en hoe dat doordringt is natuurlijk vers twee.

O Mensen *kunnen* bijzonder genereus, oprecht, vriendelijk, creatief, intelligent, aandoenlijk, hulpvaardig, edelmoedig, dapper, opgewekt, genereus, warm, flink, liefdevol, ruimhartig en zelfs wijs zijn (zelfs *ik* ben regelmatig van dit soort verschijnselen of eigenschappen beschuldigd, moet ik toegeven, of dat terecht is laat ik beter in het midden).

Dit gezegd hebbende kunnen we nu gelukkig overgaan naar een min of meer 'boos-aardige' litanie, bedoeld als tegengif voor een *te* kinderlijke, naïeve, sentimentele, illusoire, slaperige, ideologische, wensdromerige, compassievolle, utopische, romantische of positivistische kijk op het dier mens. Ik zal dus mijn best doen een aantal van de hierboven genoemde 'positief' geachte menselijke trekken zoveel mogelijk uit te schakelen, of deze zo goed als ik kan moedwillig te veronachtzamen of geweld aan te doen in het navolgende.

Veel plezier ermee.

Voor wie liever niet te diepgaand onder de motorkap wil kijken van de pratende, rusteloze, bipolaire en multidimensionale diersoort waartoe hij of zij behoort, of liever niet achter de veel voorkomende maskers wil gluren, lees dit boek beter niet, of doe alles erin gewoon af als negatief/cynisch/zwartgallig/pessimistisch/misanthropisch of een woord dat u beter

past zodat u uw noties (gevoelens die u voor gedachten, waarheden of inzichten aanziet) lekker ongemoeid laat.

Dan bent u er immers mooi vanaf, en krijgt u geen last van cognitieve dissonantie! Zo kunt u hopelijk fijn verder dromen, *untill reality will try to correct you... and it will.*

Geef in dat geval dit boek cadeau aan iemand die u niet zo mag...

En besef: ik hou ook van mensen, en het mooie in ons, vandaar mijn mopperige oproepen tot meer menselijkheid. Knuf.

1 Hoe wijs, succesvol of gelukkig een mens ook lijken mag, een intelligente scepticus vindt snel diens, door uiterlijke glans verholde, innerlijke conflict. Zijn overigens niet vrijwel alle grote geesten tevens tamelijk getroebleerd? Hoe dan met 'kleine' lieden?

2 Oprechtheid is een wankel criterium. *Hoezo dat nou weer?* Wel, zijn de meeste (bij)gelovigen niet oprecht dan? Geloven de kindertjes niet oprecht in sinterklaas?

3 *Ugly love.* - Waarom ik soms zo 'tekeerga' en dingen wel eens erg scherp stel? Omdat ik een enorme liefde voel voor echtheid, waarheden, karakter en authenticiteit, en vermoed dat jij, in elk geval in theorie, wat kunt opgroeien. Ik hou van zelfstandige, volwaardige en resistente mensen, dus bevorder ik dat waar en hoe ik maar kan, en kritiseer ik het tegendeel, en laat ik tevens zien hoe dat 'werkt'. Dus toon ik aan waar verzwakking zit en waar deze uit bestaat; hoe die aan de gang gehouden wordt, om aldus de mensen te prikkelen 'te gaan *staan*'.

En verder ben ik, als organisme, nu eenmaal wat ik ben, en dat is meestal niet zo 'zalvend' (grijns) - ik ken mijzelf te goed.

4 Wie rust wil, wil niet leven. Leven is onrust. Leven is verstoord worden. Leven is frictie. Leven is beweging. Immer wordend, immer scheppend en vooral vernietigend. Alleen de dood is stil en dus volmaakt. Voor de mens zijn rust en tevredenheid niet weggelegd. We zijn geen katten. Een mens is een bijzonder rusteloos beest.

5 Is het uiteindelijke motief der empathischen niet bovenal de heimelijke, ook voor zichzelf verhulde, geveinsde wens om voor goed door te gaan en zo liefde te verdienen, al was het maar voor het beeld dat ze zich gevormd hebben van zichzelf?

Check this: *What love is not* | Krishnamurti & Oliver Hunkin

6 'Haat u mij soms?'
'Hoe komt u bij het hoogmoedige idee dat u ook maar iets voor mij zou betekenen?'

7 De walgelijke uitspraak 'Alles is liefde', die voor spiritueel of wijs doorgaat, wordt met name gebezigd door hen die – maar al te vaak om dubieuze redenen, en *altijd* ten onrechte - aanbeden worden, door hen die aanbeden *willen* worden... En daarnaast natuurlijk enkel door geestelijk mindervaliden en spiritueel slechtzienden.

(En u vraagt zich wellicht af: waarom *altijd* ten onrechte? Nou, simpelweg omdat men geen mens, of wat dan ook, zou dienen te aanbidden... tenzij men 1 tot 6 jaar jong is natuurlijk, of een domme hond, dan wel!)

8 De uitspraak 'Alles is liefde' getuigt van een totaal gebrek aan inzicht, alleen al vanwege het simpele feit dat liefde slechts een der emoties is. Liefde is zelfs, *en geheel terecht*, door de heer Nietzsche op één plan geplaatst met hebzucht, men leze daar *De vrolijke wetenschap* nog maar eens op na. Of mijn eerdere boeken, waarin helder wordt dat wat men liefde noemt beter behoefte en bezitterigheid zou kunnen heten – nog los van het gegeven dat het een vrij simpele biologische en traag geëvolueerde functie is om het voortbestaan van de soort te waarborgen, zoals iedere serieuze bioloog maar al te goed begrepen heeft, op z'n minst verstandelijk... Beter zou het in elk geval zijn, niet te zeggen 'alles is liefde' maar: 'Alles is emotie'. Dat zit immers dichter bij wat voor een waarheid zou kunnen doorgaan. Maar mensen zoeken altijd een 'andere, ideale wereld' boven of achter of na de wereld die-er-is. En gebruiken graag verkeerde woorden voor onbegrepen of misvatte zaken.

9 De neiging om de realiteit te willen ontvluchten is deel van de menselijke realiteit. Er is geen ontkomen aan! De mens is het enige dier dat steevast op de vlucht is voor zichzelf.

10 Het leven moet wel zwaar teleurstellend zijn, daarom leven zelfs kinderen al liever in een sprookjeswereld, en werden er door adolescenten en 'volwassenen' zaken als religie, romantische of utopische filosofie en zoiets als kunst bedacht. Zonder verbeeldingskracht, begrepen als fantasievolle afleiding, is het bestaan voor de mens blijkbaar niet te harden. Alle namaakvolwassenen zoeken blijkbaar troost en *afleiding*.

11 Er gaat een ongelooflijke hoeveelheid energie en (negatieve) creativiteit en doorzettingsvermogen zitten in *het niet worden of zijn* wat je eigenlijk, als zijnde, wél bent, in conformeren en vervormen dus... Moet je je eens voorstellen hoe het kon zijn als je al die energie aan iets anders zou besteden!

12 Wat verbergt u eigenlijk achter al die oprechte, vriendelijke, geïnteresseerde en geëngageerde openheid?

13 Iedereen wil in wezen een ander zijn, iets anders zijn. Al het geestelijk of spiritueel streven is daar een uiting van. De motor achter zelfverbetering is steeds dezelfde: zelfafwijzing. En dat terwijl er helemaal geen echt zelf is. Enne, wat of wie is het eigenlijk dat dat 'zelf' afwijst of wil wijzigen?

14 'Je moet je dromen waarmaken', zei hij gepassioneerd terwijl zijn oogjes glommen. Hoopvol keek hij me aan. Ik zweeg, zuchtte hardop en dacht: je bent zelf al een gedroomd verschijnsel, en geen van je zogenaamde dromen zijn echt van jou, en liep snel door.

15 'Jammer dat u zegt dat er geen ziel bestaat en dat het leven geen zin of bedoeling zou hebben.'

Jammer voor u dat u meent dat dat wel zo is. Blijkbaar bevalt het leven zoals het is u niet, wat overigens te begrijpen valt, en omdat het leven zoals het is u

niet bevalt, heeft u tal van erbij bedachte bedoelingen, betekenissen, waanwerelden, goden en zielen nodig. Nou, ik niet.'

16 Op zondag, bij mooi weer, gaan de stoere, in leer gehulde vrijbuiters op pad. Met hun veredelde brommertjes trekken ze walmend langs wegen en velden, - 'Dat is het leven, dat is vrijheid! Kijk ons toch eens *gaan!*' Als irritante, luidruchtige ganzen met z'n tien op een rij...

17 *Therapie* - 'Dat was de mooiste dag van mijn leven' zei ze glunderend over haar trouwdag, nadat ze langdurig geklaagd had over haar huidige relationele misère. De therapeut riposteerde aldus: 'Hoe groot acht u de kans nog eens zo'n dag te beleven? Want als u die kans zeer klein acht, zoals ik, is zelfmoord wellicht een goed idee?'

18 Het verachtelijke en beperkte van de mens wordt gelukkig ruimschoots gecompenseerd door zijn schier onuitputtelijke stupiditeit, en blijft zo tevens voor de meesten buiten beeld.

19 *Wijsheid!* - Je bent *altijd* dommer dan je denkt, je weet *altijd* meer niet dan wel, en de kans dat je ergens gelijk in hebt is *altijd* kleiner dan je graag meent.

20 *Dwaasheid!* - Menen veel te weten én menen dat u meer door uw 'weten' wordt bepaald dan door uw conditioneringen, driften, emotionele aandoeningen, kinderlijke beelden en gevoelens, toeval, en andere voor u immer duistere en oncontroleerbare innerlijke krachten, gecombineerd met per definitie veranderlijke en dus instabiele en tamelijk willekeurige omstandigheden, inclusief het al even dwaze gedrag van uw medemensen, en dan met name het gedrag en de eisen van uw naasten.

21 *Dwaasheid 2.* - Menen dat wijsheid mogelijk is, is wellicht het meest dwaze dat bestaat.

22 *Karakter.* Weten dat echte wijsheid onmogelijk is, en het desondanks trachten te benaderen.

23 Garantie voor ellende:
altijd volledig eerlijk zijn.

24 Garantie voor ellende 2:
vaak liegen.

25 Garantie voor ellende 3:
van iemand houden en er iets voor terug verwachten.

26 Garantie voor ellende 4:
er zijn.

27 Wie echt van kinderen houdt, laat ze wellicht het best ongebo-
ren?

(Maar uiteraard 'neemt' men nooit kinderen, omdat men echt van kinde-
ren houdt, maar omdat men houdt van het geconditioneerde en sociaal
beloonde gevoelsidee moeder of vader te worden of 'zijn', én waarschijnlijk
ook om de verveling en innerlijke leegte te verdrijven.)

28 Hoe komt u er trouwens toe dat u zichzelf capabel genoeg acht
om kinderen op te voeden, bent u al 'af' of volwaardig genoeg?
Of heeft u zoveel vertrouwen in uw familie en de rest van de samenleving?
Getuigt de idee een kind te kunnen opvoeden niet van een immens gebrek
aan zelfkennis - ofwel een enorme vorm van zelfoverschatting. Diskwalifi-
ceert u zich daarmee niet meteen?
Of zijn uw zelfkennis, zelfbeheersing en algehele wijsheid werkelijk al
groot genoeg?

29 Wellicht is het begin van wijsheid het besef dat alles vanuit een
oneindig aantal perspectieven beschouwd kan worden. Mis-
schien is het begin van moed dit besef tevens durven toelaten. Zijn het
niet louter angsthazen en lege lieden die hechten aan, en geloven in, mo-
rele absolutismen?

30 Welke 'moraal' hangt de antilope aan? En welke de leeuw? Het
kleine kind? De teek? De zwam? Het virus? De rivier? De zon?

Staan wij buiten of boven de natuurverschijnselen? Zijn wij niet tevens gewoon maar een van de tijdelijke miljoenen toevallige 'producten' van deze aarde, van deze kosmos?

De kroon der 'schepping'? Ja ja, alleen wel belast met de evolutionaire aberratie van zelfbewustzijn en een, als gevolg daarvan, gespleten en onrustige natuur...

31 Elke uitspraak is ijdelheid, deze dus ook. Elke stellingname is onvolledig, deze dus ook.

Leven zonder uitspraken te doen of stelling te nemen is onmogelijk en wezenloos, waaruit volgt dat ijdelheid en onvolledigheid onvermijdelijk zijn.

32 U zult als ouder ernstig van uzelf gaan schrikken, ik zeg het u maar vast. *I know I did*. Tenzij u hersendood bent natuurlijk, dan niet. Gelukkig voor henzelf zijn veel ouders dat meestal, wat wel jammer is voor hun kinderen - hetgeen overigens niet geïnterpreteerd dient te worden alsof ik kinderen per se erg graag zou mogen.

33 Collectivisme en tirannie gaan net zo goed samen als individualisme en nihilisme.

34 Gelijkheid voor iedereen kan alleen door een radicale ontkenning van al wat natuurlijk en vitaal is. Gelijkschakeling kan enkel onder dwang en leidt automatisch tot een tomeloze en saaie, middelmatige gelijkvormigheid. Bovendien: zijn de initiatief nemende gelijkschakelaars niet automatisch de nieuwe elite? Maakt dat 'de zaak' niet meteen ongelukkig? Het is gelukkig simpelweg onmogelijk om volledig tegennatuurlijk te zijn, maar niettemin zullen we het blijven proberen! En de halfwijze? Die kijkt grijnzend toe en rookt nog een sigaret. Ben ik er dan tegen om elk levend wezen *in principe* als evenwaardig te ervaren... nee, dat niet... en u? Eet u veel vlees? Sluit u gemakshalve uw ogen daarvoor? Ziet u mensen als meer waard dan andere evenzeer sensitieve, intelligente en even emotionele dieren? *Really?* Die mogen wel mishandeld worden, hen mag een echt leven ontzegd worden, hun leefgebied mag hen ontnomen worden, zij mogen van hun kinderen worden ontroofd, worden opgesloten in concen-

tratiekampen of wreed worden afgeslacht bij tientallen miljarden elk jaar? Mmm, en u durft vol overtuiging te spreken van rechtvaardigheid, en over compassie, gelijke rechten, sociale ongelijkheid, rekening houden met de zwakken en 'onderdrukten', enzovoorts...???

35 Als er al zoiets als mensenkennis bestaat, dan leidt deze er in elk geval toe dat men tegen niemand meer op kan kijken... en gaat het standaard gepaard met de teloorgang van infantiele goedgelovigheid en de al even kinderlijke neiging om snel geïmponeerd te zijn. Immers: gaat mensenkennis niet per definitie samen met 'verlies'? En een scherp oog en een lichte aversie aangaande ongerijmdheden, ijdelheid, arrogantie, valse moraliteiten, utopische waanideeën, politiek geklets, speciësisme en dergelijke, zoals bijvoorbeeld in voorgaande noot belicht?

36 Hoe immens karakterloos, hoogmoedig, leeg en zwak moet een mens niet zijn om compassie te moeten voelen met alles en iedereen, of om voor alles en iedereen maar 'respect' te moeten hebben? Waar is zo iemand bang voor? Welke perverse getroebleerdheid tracht hij hiermee te maskeren? En voor wie eigenlijk?

37 Compassie en arrogantie gaan hand in hand, maar vrijwel niemand wenst dit te zien, vooral de gecompassioneerden zelf niet uiteraard. Compassie is de meest perverse vorm van verhulde hoogmoed, daar het een superieure moraal en extreem hoogstaande wijsheid impliceert die ver verheven is boven ieder ander, inclusief of vooral boven degenen die de ontvangers zijn van het rijkelijk en vrijgevig rondgestrooide medelijden of medeleven. Bestaat er iets wat meer stuitend is?

38 De gezwollen borstkas en weeïge, verheven glimlach der gecompassioneerden verraden hun, vooral voor zichzelf, verhulde perverse zelfzuchtigheid en gebrek aan eigenheid, behalve voor eenieder die de ogen niet in zijn zak heeft zitten. Hoe dankbaar zijn zij met elk meelijwekkend geval dat ze op hun pad tegen mogen komen. Velen die lijden aan deze aandoening gaan zelfs moedwillig naar de behoeftigen op zoek! En ze zullen de zieltogenden nooit met rust laten, laat staan dat ze hen zouden leren op eigen poten te gaan staan of gewoonweg - vanuit een basaal res-

pect? - toe zouden staan ten onder te gaan en te sterven, als dat is wat ze feitelijk wensen, of als dat evident het beste is voor iedereen – hetgeen erg vaak het geval is.

Want de zelfstandigen (mensen dus met enig zelfrespect) hebben geen meelij nodig en de doden evenmin, en dus zijn die van geen enkel nut voor de gecompasseerden. Vandaar ook hun onderhuidse maar diepgaande hekel aan alles wat sterk en vitaal is, en aan alles wat kracht en vitaliteit aanmoedigt. Hun oneindige, sympathische dorst heeft immers een constante toevoer aan (liefst erg dankbare) zwakken en lijdenden nodig, zoals een alcoholist zijn toevoer aan drank en een vampier aan zijn verse, onnozele en liefst maagdelijke bloed.

39 Ik discrimineer nooit, of juist altijd, net hoe je het ziet: ik bekijk elk mens met een welwillende scepsis, reageer overeenkomstig zijn of haar *zus en zo zijn* op het moment zelf, en heb niet meer of minder respect dan strikt noodzakelijk is, of kloppend lijkt gezien de totaliteit der omstandigheden, inclusief mijn ‘stemming’, wederom: *op het moment zelf*. Zo ga ik vooral met ze om op basis van hun actuele *functioning*... in de ontmoeting die feitelijk plaatsheeft. Is dit te volgen?

Ik heb dus geen enkele behoefte aan emotioneel-mentaal (on)gelijkheids-gedoe, respect voor iedereen, simpelweg omdat-ie toevallig existeert, noch aan een andere statische maar toch vooral emotioneel gestuurde moraal of ideologie, zoals de in dit tijdperk van de veelvuldig opduikende sociale rechtvaardigheids-Donquichotterie.

Met honden net zo: ik kijk gewoon naar hun signalen en *body language* en ga overeenkomstig mijn (per definitie imperfecte) *indruk* van hun *zo-zijn* met hen om: op open en ontspannen wijze, of juist oplettend, of ik laat mijn hond er niet naartoe gaan en loop er met een grote boog omheen. En eventueel grijp ik krachtig in als het ‘misgaat’ tussen hen en dat dus nodig blijkt. Geen moraal bij nodig, gewoon kijken of ‘lezen’ dus, gebaseerd op eigen ervaring, tegenwoordigheid van geest en aanwezig kennis.

Mensen zijn ook gewoon dieren, ik ga dus net zo met ze om als met honden. Ze zijn niet gelijk, maar mogen wel eerlijk en gelijkelijk beoordeeld worden, namelijk op basis van hun ‘toestand’ van het moment, in relatie tot jouw toestand van het moment.

O ja, wat menselijke gelijkheid betreft, op één punt is daar wel sprake van: mensen zijn allemaal in mindere of meerdere mate getroebleerd, hetgeen overigens niet bij alle honden het geval is.

Besef: de meeste mensen verkeren nog in een soort tussenstadium, de meeste honden zijn gewoon al compleet hond. De kleur, gender, seksuele voorkeur of kleding (bij mensjes dan), of al dan niet binaire identiteit van de dag, of de haarkleur maken mij niet zoveel uit, hoewel ik ook niet echt van saaie grijze of blauwe pakken hou...

Maar ja, ik ben natuurlijk een kwalijk, geprivilegieerd en onderdrukkend lid van het verderfelijke patriarchaat, dat bij voorkeur allerlei minuscule gemarginaliseerde minderheidjes vertrapt en uitbuit, en vrouwen haat natuurlijk. Vooral zwarte, gehandicapte, lesbische, half-joodse, sterke en/of onaantrekkelijke vrouwen, dat spreekt voor zich.

EN: ik snap heus wel dat mensen zich in bepaalde groepen organiseren om iets voor elkaar te krijgen, - zo ontstond bijvoorbeeld stemrecht voor vrouwen, en da's terecht en prima, begrijp me goed -, maar je *werkelijk* identificeren als alleen dit of dat, op basis van een kleur, gender, seksuele voorkeur (dus op basis van een uiterlijk kenmerk) heeft ook de neiging om door te slaan, de boel ernstig te simplificeren, én mensen tegen elkaar op te zetten... *Tegelijkertijd begrijp ik dat elk mens graag het gevoel én de feitelijke beleving wil hebben om als mens gezien en behandeld te worden! Begrijp me niet verkeerd. Dus al deze heisa (identiteitspolitiek, gelijkheidsactivisten, regenbogers e.d.), die nog vaker aan de orde zal komen, heeft als onderliggende (positieve) tendens natuurlijk ook: het streven naar waardigheid voor elk mens. En dat begrijp ik: ik ben immers enerzijds zeer voor werkelijke volwassenheid, maar tevens voor welwillendheid en enige solidariteit!*

40 *Scannen doen we allemaal.* - Er zijn wat probleempjes aangaande het op het eerste gezicht nobele gelijkheidsideaal dat ongetwijfeld mede bedoeld is als antidota tegen extreme ongelijkheid op sociaal, gender- en economisch vlak en in racistische context - *fair enough*.

Maar het ideaal gaat wellicht een beetje voorbij aan de werking van onze hersentjes en de werkelijke menselijke aard (en verscheidenheid). Voordat je het doorhebt, heb je de onbekende 'ander' reeds ingedeeld in tal van categorieën. Dit gebeurt automatisch, razendsnel, is niet verbaal, grotendeels onbewust en nauwelijks te beïnvloeden. We zijn dus gelijk in zoverre dat we allemaal 'scanners' zijn: we delen 'de onbekende' in op basis van allerlei tegenstellingen als arm-welvarend, man-vrouw, overeenkomstig aan mijzelf of afwijkend van, verzorgd-onverzorgd, bedreigend-ongevaarlijk, knap-onknap, zelfverzekerd-onzeker, aantrekkelijk-afstotend, gezond-ongezond, nuttig-overbodig, hoogopgeleid-ongeschoold, *cool*-niet *cool*, jong-

oud, etc. etc. Nogmaals, dit gaat *automatisch* en *iedereen doet dat altijd en overal*, of dat nu beseft wordt of niet, welke moraal er ook mentaal wordt aangehangen of uitgedragen.

Ook de gelijkheidspredikers doen dit dus, en zij hebben wellicht nog wat extra categorieën: zij die tevens voor gelijkheid zijn (goed), zij die daar minder blijk van geven of het geklets vinden (niet goed), de rijken (vaak automatisch “slecht”), net als andere ‘geprivilegieerde’ succesvollen (ook “slecht”), lui die horen bij een of andere minderheid (“goed” - gewoon omdat je ‘lid’ van een minderheid bent? *Wow!*). Dit wil overigens niet zeggen dat veel standaardmannen* geen automatisch voordeeltje zouden kunnen hebben...

Erg vaak behoren goedbedoelende, sociaal bewogen lieden trouwens zelf tot de geprivilegieerde groepen. Vele gemarginaliseerden, armen, mensen aan de ‘onderkant’ geven overigens vaak erg weinig blijk van gelijkheidsidealisme (of verdraagzaamheid) in de praktijk en zijn vaak wat minder ‘*sophisticated*’ in hun uitlatingen, opvattingen en sentimenten, zeg maar. Zij zijn immers tevens mensen, zijn dus net zo bevooroordeeld als ieder ander, en zijn dus evengoed ‘*scanners*’ – maar vaak wat minder ontwikkeld of geschoold.

Dit ‘*scannen*’ niet doorhebben lijkt me een kwalijke zaak en bemoeilijkt onmiddellijk het ideaal, hoeveel daar ook voor te zeggen mag zijn.

Overigens: ik behoor zeer ernstig tot een gemarginaliseerde minderheid, er is er namelijk maar één van mij, maar dat terzijde.

(Leuk trouwens dat je wel mag zeggen ‘witte mannen zijn een probleem’ of ‘witte mannen, als je geen deel van de oplossing bent, dan ben je deel van het probleem’, zoals ik ergens las – in *the Guardian* denk ik – want die zijn natuurlijk behoorlijk *woke*. Als je voor ‘witte mannen’ ‘joden’, ‘vrouwen’, ‘zwarten’ of ‘islamieten’ zou invullen, dan had je een probleem en mogelijk een rechtszaak aan je broek hangen... hoe vreemd!

Trouwens, als die witte mannen in het Westen zo’n patriarchale, racistische, mysogyne, oneerlijke klotemaatschappij hebben geschapen, waarom willen zovele miljoenen dan eigenlijk zo graag naar Europa toe? Of zeg ik iets heel geks nu? En als mensen zo’n hekel hebben aan patriarchaal gedoe, waarom zijn er zoveel islam-knuffelaars en excuseerders dan? Die ‘cultuur’

loopt gemiddeld genomen nog 500 jaar achter wat gelijkheid betreft, dunkt mij... Zeker sinds einde jaren '70 is het in de islamitische wereld hard achteruit gehold, en in geen 100 jaar is er echt iets nieuws gebeurd. Vooral voor dames en seksueel andersgeaarden een fors probleem dacht ik, *right*? Er waren vroeger veel lossere, wijzere perioden, maar die zijn al lang geleden begraven. Leuk ook dat zoveel islamitische staten en predikers dol waren en zijn op Hitler. En zoals bekend hebben fascistten ook een duidelijk beeld van wat de plaats van de vrouw moet zijn. Raar allemaal.) *Anyway*: is het misschien wel een goede zaak wanneer er meer vrouwen en niet-witte, niet per se hetero mensen ('Standaardmannen') in een regering of parlement zitten, of in belangrijke commissies, in de top van bedrijven, of op tv zichtbaar zijn? Ja, wellicht is dat een goede zaak, misschien, als zij dat ook ambiëren. En wellicht is het zelfs eventjes noodzakelijk toch maar een minimaal quotum in te voeren, om de veronderstelde 'achterstand' wat weg te werken? Van gebrek aan talent en competentie onder andere mensen dan die saaie witte Standaardmannetjes met hun al even saaie pakken en eenogige standaard opvattingen, kan toch geen sprake meer zijn? En toch, heeft een werkgever niet het recht om aan te nemen wie hij wil? Is gedwongen worden iemand uit een specifieke categorie aan te stellen niet een enorme inbreuk op de vrijheid van de werkverschaffer? Zijn er geen logische, maar in wezen nadeliger bijeffecten, ook voor de 'te bevorderen' groepen?

Bij gelijke kwaliteiten de Standaardman een tijdje niet automatisch de voorkeur geven, mag van mij best, maar het opleggen ervan voelt toch raar aan en onvrij bovendien.

Geestig wel dat het vooral gaat om de toffe of goedbetaalde banen (glazen plafond), men wil denk ik geen 'gelijkheid' afdwingen in de mijnen, op het slagveld, op boorplatformen of de vuilniswagen, toch (glazen vloer?)?

Er zijn overigens studies die net zoveel of soms zelfs meer nadelen dan voordelen (b)lijken aan te tonen van positieve discriminatie, en het is bekend (?) dat men liever niet té serieus nadenkt over de veelheid aan redenen of oorzaken (anders dan discriminatie of de onwil van witte kerels) van de 'paygap' en andere 'ongelijkheidsfenomenen'. Doet denken aan de onwil aangaande bepaalde 'vervelende' (en dus vermeden) feiten aangaande immigratie- en integratieproblemen... (Als vrouwen voor minder geld

aan 't werk te zetten zijn dan venten, waarom zijn er dan niet veel meer bedrijven met enkel of vooral vrouwen in dienst? Zijn werkgevers of bedrijven ineens niet meer verzot op geld en winst? Ik bedoel: dit soort zaken zijn niet zo simpel als de graag monocausaal 'denkende' anti-patriarchaat-pro-diversiteitspredikers willen doen vermoeden.)

Een ander punt is dit: wanneer we willen dat meer vrouwen 'topfuncties' bezetten (of meer gekleurde mensen of andersgeaarden) is dat dan niet op zichzelf een onderschrijving van een neoliberal, mannelijk idee van wat 'top' is, of 'succes' inhoudt? Namelijk macht, geld, aandacht, aanzien... Hoe is zo iets nou eigenlijk echt feministisch of emancipatoir? Het wordt zo gewoon een soort *woke*-kapitalisme, verder verandert er hoegenaamd niks. Zolang een bedrijf maar een 'diversiteitcoördinator' heeft, en een paar vrouwen en mensen van kleur, en een transje en/of iemand in een rolstoel in dienst neemt - is het allang goed. (Het zal alleen wel lastig worden om alle regenboog-alfabetmensjes in een bestuur of bedrijf te proppen - het aantal 'identiteiten' waar men uit kan kiezen is reeds opgelopen tot boven de zeventig - *and still counting!* En wat een geruzie zal dat geven - en verwarring, want de ene dag kunnen ze dit identiteitje 'kiezen', de andere dag weer een andere - zucht).

Hoe dan ook, mij best hoor, maar ondertussen blijft de standaard voor wat een 'succesvol' mens zou zijn, gewoon hetzelfde. En wordt het allemaal tamelijk dwangmatig en opdringerig. Maar wat dus vooral van belang lijkt, is dat iedereen hetzelfde domme spelletje moet mogen spelen - maar de 'onderklasse' heeft er allemaal weinig aan, de financiële ongelijkheid wordt er ook niet anders van - en voordat de diversiteitsideologie daar is doorgedrongen... Het is toch meer een sport voor hogeropgeleide welgestelden, kosmopolieten en andere leden van de progressieve bourgeoisie.

Er wordt zo dus geen verandering van het spel nagestreefd, geen vernieuwing of systeemverandering. Integendeel, iedereen wil gewoon hetzelfde: succesvol zijn en veel verdienen, met andere woorden het oude heeft gewonnen, en vrouwen en andersgeaarden mogen meedoen...

Zo wordt de succesvolle topvrouw een feministisch voorbeeld? Dubieus. (Wat heeft de zorgmedewerkster, kassière of lerares daar trouwens aan? - die verdient immers geen cent meer, en krijgt ook niet meer maatschappelijke waardering. Is er trouwens ergens een echte, klassen- en ras-

senoverschrijdende, *'united sisterhood'* te bekennen – nee, natuurlijk niet! Integendeel.)

Geen omwaardering dus, maar gelijke waardering voor alle niet-witte-hetero-mannen die dus exact hetzelfde denken, doen, willen en najagen... Vrouwen (en anderen) mogen dan ook wat witte mannen al mochten en konden doen – en dus blijven die 'verwerpelijke' mannen en mannendoelen en -definities de norm. Toch? Hetzelfde middelmatige, ouderwetse gezever in en over het basiskamp dus...

(Of en wat en in welke mate er iets mis is met 'mannendoelen' en definities – en hoe dat te bepalen - is een andere kwestie, *by the way*.)

Een radicaaltje als Laurie Penny stelt het wat scherper als ze zegt *'dat het er helemaal niet om gaat, zoals publieke carrièrefeministen willen, dat er meer vrouwen in de bestuurskamers terechtkomen, maar dat het punt veel meer is dat er veel te veel bestuurskamers zijn, en dat geen een ervan in brand staat!*' Ha!

Anyway, echt en eerlijk denken is lastig, vooral als je vooringenomen bent of ideologisch besmet. En wie dat niet doet, loopt het gereede risico vanuit goedbedoelde sentimenten en overtuigingen kwalijke of dubieuze beslissingen door te voeren of te propageren. Beter is het om complexe zaken niet slechts vanuit één lens te beschouwen, en cosmetische veranderingen niet te verwarren met fundamentele wijzigingen. Ook handig is om te kijken of de bedachte remedies niet erger zijn dan de bestreden kwaal, zo die er al feitelijk is...

En toch is de bekende quote van Sarah Hagi, ondanks het aanroepen van 'god', veelzeggend én erg geestig: *'God, geef me het zelfvertrouwen van een middelmatige witte man'*.

Vreemd alles...

Ik zeg, hoe gek dat ook mag lijken: tien jaar radicaal doordrammen al die quota, dan zien we snel dat het – uiteraard - geen reet uitmaakt en zijn we meteen van een hoop gezeur, geleur en illusies (die ik nu al niet heb) verlost! En minder middelmatigheid is altijd iets nastrevenswaardigs, dunkt

mij. En een kansje op iets meer zorgzaamheid is de moeite wellicht waard (oei, nu ben ik weer seksistisch, shit!) Ik kom op deze nieuwe regenboogreligie zeker nog terug.

Wat zei Iris Murdoch ook weer? O ja, 'De roep om gelijkheid haalt iedereen omlaag.'

Inderdaad, 'gelijkheid' heeft uiteindelijk altijd met *middelmatigheid* van doen – nooit met *eenmaligheid*. Wie te veel door thema's als politieke gelijkheid bevangen raakt, verliest al snel de werkelijke verscheidenheid uit het oog; de menselijke tegenstrijdigheden, de vreemde geneigdheden en ijdele of dubieuze trekjes - de immer aanwezige, rommelige medeplichtigheid aangaande het eigen, unieke, lot.

Annie Proulx leerde ons overigens, in haar boek *Scheepsberichten*, deze kleine en tevens cruciale waarheid: 'We verschillen allemaal van elkaar, al pretenderen we van niet. Vanbinnen zijn we allemaal vreemd. Naarmate we opgroeien leren we onze andersheid steeds meer te verbergen.'

Gelijke rechten? Mooi zo, prima. Maar 'gelijkheid' is en blijft een simplistische én fnuikende ontkenning van de realiteit.

**Standaardman* is een begrip van kunstenaar Grayson Perry – zie zijn kritische en geestige boekje: *Mannen*.

Mensen: sinds de jaren '70 zijn er - in het westen, en verder *not so much*- steeds meer vrouwen, andersgeaarden en mensen van kleur aan de bak gekomen, op tal van terreinen en niveaus, én in toenemende mate. Mij best hoor, serieus: ik vind het allemaal prima – maar: Is 'het' echt beter geworden sindsdien? Daardoor, of juist niet? Of desondanks? *What is it?* Ik denk: verdeel 't lekker hoe je wil, maar ik vrees dat het er waarschijnlijk nauwelijks toe zal doen, want we zijn allemaal vooral mensjes: niet heel slim, ijdel, vol begeerte, half-competent, conformistisch, hebberig en er is altijd veel toeval in elk spel...Dat is geen reden om vrouwen en andersgeaarden, of niet-witten kansen te ontnemen, maar ik ben als pessimist geen optimist, zeg maar... We zullen zien. Slechter zal het zeker ook niet worden door meer gelijkheid, dat is me duidelijk, dus: kom op maar, ik vind het best, en vind het toch al gek om zoveel onderscheid te maken op basis van sekse, geaardheid of kleur – lijkt me een zaak van overdreven belang hechten aan nogal oppervlakkige kenmerkjes, dat hebben we al lang genoeg gedaan.

Maar misschien is het wel leuk om vanaf nu alleen nog religieuzen te gaan achterstellen en verketteren, ze hebben de mensheid nu lang genoeg dom gehouden, geestelijk mismaakt en onderdrukt, *right?* Bovendien zijn vooral religieuzen tegen gelijkheid, en: we moeten toch iemand pesten, niet? Dus: *Religious privilege out!*

Vind ik ook zo gek: sommige gelijkheidspredikers zijn tevens religieus, en veel zijn heel tolerant (of erger) met betrekking tot religies! Snappen ze (hun) godsdienst niet? Religies zijn bijna allemaal per definitie patriarchaal, vrouwonvriendelijk (*understatement*) en een

voertuig van ECHTE ongelijkheid en homohaat... rare lui. Er zijn zelfs feministische actiegroepen die het voor de islam opnemen, echt waar!

Christopher Hitchens zei eens: *Islamophobia: a word created by fascists, used by cowards, to manipulate morons.* (Islamofobie is een woord gecreëerd door fascistten, gebruikt door lafaards, bedoeld om idioten te manipuleren.)

Wow, en dan vindt men mij soms te direct? En Hitch was nota bene een tamelijk linkse rakker. Een soort moderne Orwell. Velen waren blij dat-ie dood was, en niet enkel gggrristenen. Ik raas nog even door, in de navolgende noten.

Citaat Proulx – p.164

Dit nog: vrijwel alle mensen, wereldwijd, kennen lange mannen meer autoriteit (en vertrouwen) toe dan korte, en mensen met een symmetrisch gezicht ('knappe mensen') en een 'goed figuur' krijgen stelselmatig meer waardering en kansen (en geld - een *beauty-paygap*). Ook mensen die goed gekleed zijn of er welvarend uitzien oogsten overal meer waardering, en worden als aantrekkelijker gezien (vooral door dames). Talloze onderzoeken tonen dit aan. En dit alles dus ongeacht de politieke of morele opvattingen van de 'beoordelaars'. Wij mensen discrimineren, allemaal, en bijna geheel langs dezelfde lijnen, het is grotendeels een evolutionair gegeven, wat je er ook van vinden mag. Tevens zijn bijvoorbeeld mannen door onze sociale software die in de loop van *miljoenen jaren* is ontstaan vooral gericht op wat andere mannen doen. De 'genderradar' staat dus altijd aan. Deze mannelijke 'matrix', zoals onder meer De Waal dat noemt, stuurt dus hun aandacht. Dat is dus niet om vrouwen te onderdrukken of weg te zetten, maar vanwege een noodzakelijke evolutionaire gerichtheid op de eigen sekse. Mannen zijn geprogrammeerd om vooral hun concurrenten, maar tevens hun (mogelijke) bondgenoten en vrienden, in de gaten houden. Ze zijn tevens gewoon graag bij elkaar, en helpen elkaar, hetgeen ook begrijpelijk is, gezien onze primatenachtergrond en lange evolutie op de savannen. Het is niet enkel competitie en strijd. Bovendien kunnen mannen vrij gemakkelijk zowel vrienden als rivalen zijn.

Maar deze selectieve aandacht kan voor vrouwen beledigend overkomen, want het negeert hen. De Waal en anderen verdedigen hiermee dit verschijnsel niet, maar laten wel zien dat we niet zomaar de ogen kunnen sluiten voor de diep verankerde biologische achtergrond van dit verschijnsel en andere aanverwante fenomenen. Het is dus ook niet te verwachten dat een paar decennia egalitarisme deze (en andere) oeroude software zomaar op massale schaal diepgaand zal kunnen overschrijven. Veel van wat het verderfelijke patriarchaat wordt genoemd, zit complexer in elkaar dan de ideoloogjes ons voorhouden - of begrijpen. Overigens, vrouwen houden ook vooral elkaar in de gaten... en zijn onder elkaar net zo competitief, alleen op andere criteria gericht. Het is een mythe dat vrouwen elkaar onderling meer zouden helpen en dus socialer of liever zouden zijn, dan mannen onderling. Bij mannen wordt onderlinge wederkerigheid of vriendschap echter sneller afgekeurd (*old boys network* heet het dan). Wie vrouwen kent, weet dat zij elkaar vaak helpen en met elkaar mee kunnen voelen, maar tevens behoorlijk vals kunnen doen en elkaar dwarszitten, vaak met als doel om reputatieschade toe te brengen. Ze zijn op sommige terreinen wel anders dan ventjes (en minder dodelijk), maar niet per se beter... Wel erg fijn dat de overtrokken mannelijke dominantie alhier al decennia lang aan het verschuiven is, en vrouwen op tal van terreinen meer kunnen meedoen. Lijkt me goed voor iedereen, ook al genereert het wat frictie her en der. Ik heb er geen moeite mee. Want vrouwen zijn immers net mensen.

41 Hoewel racisme (of beter: xenofobie) begrijpelijk is als evolutionair geconditioneerd en wereldwijd fenomeen: de vreemde is per definitie ook een potentiële dreiging, dit is een standaard programma

in ons evolutionaire primatenbrein, en mensen hebben dus de neiging de voorkeur te geven aan hen die op henzelf lijken, dat heet homofilie. Het is in extreme vorm (als aversie of haat tegen ‘vreemden’ of ‘anders-gekleurden’) een uiterst zielige en grove vorm van categoriseren en tevens een uiting van individuele (omgekeerde) identiteitspolitiek: namelijk ‘hij is een zwarte dus ...’, ‘dat is een Hutu dus...’, ‘hij is een blanke dus...’ Een heel mens of hele groep wordt gereduceerd tot één etnisch of sociaaleconomisch kenmerk, eendimensionaler wordt het niet. Alleen volslagen idioten discrimineren (zo)- negatief of positief. Discriminatie betekent eigenlijk gewoon onderscheiden – het slaat op onderscheidingsvermogen, een cruciale vaardigheid waar *niemand* zonder kan...Laten we, nogmaals, eens grondig beseffen dat *iedereen* discrimineert (en profileert) en dat de hele dag door – net zoals we allemaal vooroordelen benutten en dat wel moeten doen – zonder kan men immers niet leven, want je kunt niet over alles langdurig nadenken, daar is domweg geen tijd voor – situaties vragen immers om directe handelingen, en zelden om ver-handelingen.

Wanneer je een partner ‘uitzoekt’ (seksuele selectie, zeg maar) – discrimineer (en profileer) je zelfs zoveel, zo radicaal en zo keihard, dat je er maar eentje of hooguit twee overhoudt (oei), maar meestal liefst maar één – Je houdt derhalve bovenal *de verschillen* tussen de ‘kandidaten’, de *ongelijkheden* dus, extreem goed in de gaten!

Zo ook aangaande een huis, een baan, een hond, een vriend of vriendin, kennissen (wie mag wel op de koffie komen en wie niet), de woonwijk, auto (en: wie leen je wel of niet de sleutels van die auto?), enzovoorts. De marges verschillen her en der, maar *geselecteerd* en *gediscrimineerd* wordt er. En, of dus, selectie is vooral: *uitsluiting*. Niks aan te doen, wat je ook ‘geloofd’.

Eén ding staat derhalve als een paal boven water, wat mij betreft: discrimineren en profileren is menselijk, al te menselijk! Elk oordeel getuigt ervan. We doen het allemaal, dagelijks, tientallen of honderden keren per dag, ons leven lang, en *for a reason!* Denk hier maar eens echt over na, en observeer jezelf eens. Elke keuze, voorkeur, beslissing is erop gebaseerd... *Wake up!*